

Tập thể tác giả nhóm Cánh Buồm
Chương trình Giáo dục Hiện đại

GIÁO DỤC TIỂU HỌC ỔN ĐỊNH VÀ BẢO ĐÀM CHẤT LƯỢNG
THÌ TOÀN BỘ NỀN GIÁO DỤC MỚI ĐƯỢC ỔN ĐỊNH,
MỖI GIA ĐÌNH ỔN ĐỊNH, CẢ XÃ HỘI CÙNG ỔN ĐỊNH.

Tiếng Việt 1

NGỮ ÂM - Cách ghi và đọc tiếng Việt

Sách cho học sinh - Quyển 2

Tập thể tác giả nhóm Cánh Buồm
Chương trình Giáo dục Hiện đại

->>>>>>>>>>>>•●•<<<<<<<<<<-

Tiếng Việt 1

(Sách cho học sinh – Quyển 2)

NGỮ ÂM

Cách ghi và đọc tiếng Việt

**GIÁO DỤC TIỂU HỌC ỔN ĐỊNH VÀ
BẢO ĐẢM CHẤT LƯỢNG
THÌ TOÀN BỘ NỀN GIÁO DỤC MỚI ĐƯỢC ỔN ĐỊNH,
MỖI GIA ĐÌNH ỔN ĐỊNH, CẢ XÃ HỘI CÙNG ỔN ĐỊNH.**

TIẾNG VIỆT 1
(Sách cho học sinh – Quyển 2)

© Nhóm Cánh Buồm

Sách này do nhóm Cánh Buồm tạo ra và cấp phép sử dụng theo giấy phép **Creative Commons Attribution-NonComercial-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-NC-SA 4.0)**. Theo giấy phép này, mỗi người dùng hoặc phân phối lại cuốn sách dưới bất kỳ hình thức nào (dạng số hoặc dạng in) đều phải dẫn nguồn bản quyền của cuốn sách và giữ nguyên dòng “Tải về miễn phí tại <https://canhbuom.edu.vn/sachmo/>” trên mỗi trang tài liệu, hoặc trong trích dẫn trả lời trang kề trên.

Liên lạc:

Chương trình Giáo Dục Hiện Đại – Nhóm Cánh Buồm

Email: lienhe@canhbuom.edu.vn | Website: www.canhbuom.edu.vn

Chịu trách nhiệm bản thảo:

PHẠM TOÀN, NGUYỄN THỊ THANH HẢI, ĐINH PHƯƠNG THẢO, VŨ THỊ LOAN

Minh họa:

NGUYỄN PHƯƠNG HOA, PHẠM THU THÙY, HÀ DŨNG HIỆP
VÀ MỘT SỐ HÌNH ẢNH TỪ INTERNET

KÍNH BÁO

Sách Tiếng Việt 1 này có tham khảo Công nghệ Giáo dục
của Giáo sư HỒ NGỌC ĐẠI.

Bài 7

VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI

MẪU TIẾNG (loan)

Em đã biết

I		a	n
---	--	---	---

Học tiếng mới

(loan)

Mô hình tiếng nguyên

(l)–(oan)–(loan)

Đưa âm đầu tiếng (loan) vào mô hình

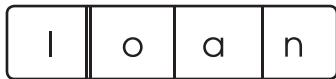

Phát âm – phân tích vần (oan)

(o)–(an)–(oan)

(a)–(n)–(an)

Mô hình tiếng đã phân tích

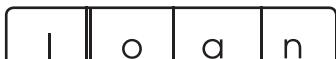
((o) là âm đệm, (a) là âm chính, (n) là âm cuối)

loan

Luyện tập nhanh

loan, loàn, loán, loǎn, loān, loạn.

boan, choan, doan, đoan...

loan

khoan

LUYỆN TẬP TIẾNG MÃU (loan)

Tự đọc – Tự ghi

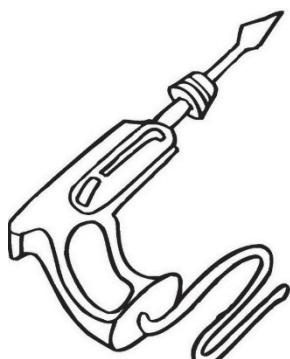
bé ngủ ngoan

bạn Loan

khăn voan

máy khoan

câu hát hò khoan

hoan hô

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Bé đố bà, bà đố bé

- Bé đố bà, bà thử đoán bé đang nghĩ gì nào?
- Bà đoán nhé, đoán đúng thì bé mắng gì?
- Bà cứ đoán đi đâu nào, đoán đúng sai thế nào đã!
- Ờ, bà sẽ đoán. Nhưng bây giờ bé trả lời bà đã nhé, đố bé đoán bà đang nghĩ gì đấy?
  - Bà không trả lời mà hỏi lại bé như thế là trốn không đoán rồi bắt bé phải đoán. Bà kì ghê!
  - Thì bé cứ đoán đi nào, bà đang nghĩ gì?
  - Thì bà đoán đi đâu nào, bé đang nghĩ gì?

Thế là cả bà và bé đều đoán đúng rồi.

2. Trả lời câu hỏi

- a. Bé đố bà cái gì và bà có trả lời không?
- b. Bà đố bé cái gì và bé có trả lời không?
- c. Em thấy hai bà cháu có vui không?

3. Đưa tiếng vào mô hình

--	--	--	--

đoán

--	--	--	--

bà

--	--	--	--

nghĩ

--	--	--	--

thấy

--	--	--	--

vui

--	--	--	--

không

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Câu hát hò khoan

Ở đâu có sông thì ở đó có câu hát hò khoan. Hò khoan thế này. Một bá: “Dô hò, dô hạy”. Tất cả: “Khoan ới khoan ơi hò khoan”. Cứ thế, tiếp tục:

- Dô hò dô hạy...
- Khoan ới khoan ơi hò khoan...
- Cá giãy mặt sông...
- Khoan ới khoan ơi hò khoan...
- Mây trắng như bông...
- Khoan ới khoan ơi hò khoan...
- Gạo đầy như nắng...
- Khoan ới khoan ơi hò khoan...
- Sớm đi ra ngõ...
- Khoan ới khoan ơi hò khoan...
- Tối lại về nhà...

2. Trả lời câu hỏi

- Câu hát hò khoan sinh ra ở nơi nào?
- Một bá “dô hò dô hạy” thì tất cả hát theo thế nào?
- Em thấy hát hò khoan có vui không?

3. Đưa tiếng vào mô hình

--	--	--	--

trắng

--	--	--	--

bông

--	--	--	--

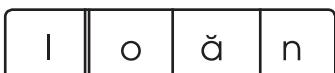
sông

VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI VẦN (oă̄n), (uâ̄n)

Em đã biết

Học tiếng mới

loă̄n

luâ̄n

Luyện tập nhanh

loă̄n, loă̄n, loă̄n, loă̄n, loă̄n, loă̄n.

boă̄n, choă̄n, doă̄n, doă̄n...

luâ̄n, luâ̄n, luâ̄n, luâ̄n, luâ̄n, luâ̄n.

buâ̄n, chuâ̄n, duâ̄n, đuâ̄n...

Em đọc rồi ghi lại

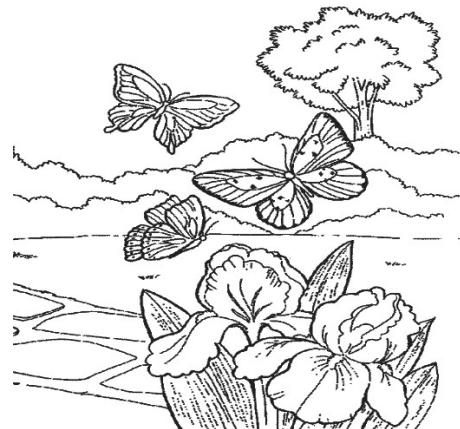
mặt trái xoan, tóc xoă̄n, ốc vít xoă̄n, băn
khoă̄n suy nghĩ, hôi hoa xuân, tuần tra, tập
huấn, đá phạt luân lưu, tuân lệnh, tuấn tú

LUYỆN TẬP VÂN (oān) (uān)

Tự đọc – Tự ghi

ca sĩ tóc xoăn

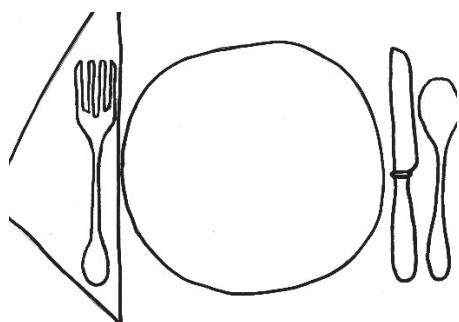
hội hoa xuân

khuân vác

bạn bè đồng thuận

chuẩn bị bàn ăn

gia đình hòa thuận

VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI VẦN (oen), (uên), (uyn)

Em đã biết

Học tiếng mới

loen

luên

luyn

Luyện tập nhanh

loen, loèn, loén, loén, loën, loẹn

boen, choen, doen, đoen...

luên, luèn, luén, luén, luẽn, luện

buên, chuên, duên, đuên...

luyn, luỳn, luýn, luýn, luÿn, luyn

buyn, chuyn, duyn, đuyn...

Em đọc rồi ghi lại

hoen rỉ, nhào mắt

đỏ hoển, Mác-tuên

màn tuyn, dầu luyn

LUYỆN TẬP VĂN (oan), (oăń), (uâń), (oěń), (uêń), (uyn)

Tự đọc – tự ghi

1. Đọc thầm

Xuân đến, hoa nở khắp nơi. Những bông hoa xoan tim tím rơm đầy sân. Bé Hoàn nghĩ: trời đẹp thế này mà đi du xuân thì thật thích. Bố bé Hoàn đang tra dầu luyn cho xe máy để xe đi êm hơn. Mẹ bé Hoàn thì mang ra một cây đèn dầu cũ, vài chỗ đã hoen rỉ. Bé Hoàn nghe mẹ kể rằng, cây đèn dầu này đã có từ lâu lắm, từ thời ông nội còn bé cơ. Ông nội đã dùng cây đèn này để học bài. Bé và mẹ lau chùi cây đèn cho sáng bóng lên, rồi cất vào tủ. Nhìn cây đèn, bé thấy nhớ ông nội quá.

2. Trả lời câu hỏi

- Bé Hoàn nghĩ trời đẹp thế này thì nên đi đâu?
- Bố bé Hoàn tra dầu luyn cho xe máy để làm gì?
- Vì sao nhìn cây đèn dầu cũ, bé Hoàn lại thấy nhớ ông nội?

3. Đưa tiếng vào mô hình

--	--	--	--

hoa

--	--	--	--

xuân

--	--	--	--

hoen

--	--	--	--

rỉ

VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI VỚI PHỤ ÂM CUỐI (t)

Em đã biết

I	o	a	n
---	---	---	---

Học vần mới

	o	a	t
--	---	---	---

oat

	o	ă	t
--	---	---	---

oăt

	u	â	t
--	---	---	---

uât

	o	e	t
--	---	---	---

oet

	u	ê	t
--	---	---	---

uet

	u	y	t
--	---	---	---

uyt

Luyện tập nhanh

lưu loát, hoạt bát, thoăn thoắt, loắt choắt, bất khuất,
xoen xoét, lòe loẹt, nhão nhoét, đục khoét, choe choét
màn tuyn, xe buýt, tuýt còi

Em đọc rồi ghi lại

Xách nặng toát mồ hôi.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

Em đọc

Chú bé loắt choắt,
Cái xác xinh xinh,
Cái chân thoăn thoắt,
Cái đầu nghênh nghênh.

Ca-lô đội lệch,
Mồm huýt sáo vang...

(trích thơ Tố Hữu)

Chú bé loắt choắt, đội mũ ca-lô và huýt
sáo vang.

VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI VỚI CẶP PHỤ ÂM CUỐI (m) – (p)

Em đã biết

I	o	a	n
---	---	---	---

Học vần mới

	o	a	m
oam			

	o	a	p
oap			

	o	ă	m
oăm			

	o	ă	p
oăp			

	u	â	m
uâm			

	u	â	p
uâp			

	o	e	m
oem			

	o	e	p
oep			

	u	ê	m
uêm			

	u	ê	p
uêp			

	u	y	m
uym			

	u	y	p
uyp			

Luyện tập nhanh

oam oáp, oăm oăp, uâm uâp, oem oép, uêm uêp, uym uýp
nhồm nhoàm, xồm xoàm, loàm nhoàm, mũi khoảm, đèn tuýp

Em tìm rồi ghi lại những tiếng có vần mới học.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

ăn nhòm nhoàm

phó xá nhòm nhoam

nhai ngoàm ngoạp

râu xồm xoàm

bóng đèn tuýp

váy duýp

phù thủy mũi khoăm

mặt mũi khoăm khoăm

VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI VỚI CẶP PHỤ ÂM CUỐI (ng) – (c)

Em đã biết

I	o	a	n
---	---	---	---

Học vần mới

	o	a	ng
--	---	---	----

oang

	o	a	c
--	---	---	---

oac

	o	ă	ng
--	---	---	----

oăng

	o	ă	c
--	---	---	---

oăc

	u	â	ng
--	---	---	----

uâng

	u	â	c
--	---	---	---

uâc

	o	e	ng
--	---	---	----

oeng

	o	e	c
--	---	---	---

oec

Luyện tập nhanh

oang oác, oăng oăc, uâng uâc, oeng oéc
 thoang thoảng, nhập nhoạng, áo choàng, áo khoác
 ngúc ngoắc, xấu hoắc, dấu ngoặc, bâng khuâng

Em đọc rồi ghi lại

Càng thăm thì lại càng phai
 Thoang thoảng hoa nhài mà lại thơm lâu.

LUYỆN TẬP VÀN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI

Tự đọc – tự ghi

Đọc thầm rồi kể lại

Học sinh lớp Một tự phục vụ

Hôm nay, bé Hoàng nghe loáng thoáng cô Thoan và cô Hoàn nói với nhau về các bạn học sinh lớp Một. Cô Hoàn nghĩ là học sinh lớp Một còn bé, không thể tự làm gì cả, toàn phải nhờ giúp đỡ thôi. Cô Thoan thì nghĩ khác. Cô Thoan bảo:

- Học sinh lớp Một lớn rồi, có thể tự làm khói thứ ấy chứ. Các bạn ấy có thể tự làm toán, tự đọc thơ, tự ghi, tự sắp sách vở, tự làm vệ sinh cá nhân... Các bạn ấy còn có thể hỗ trợ bố mẹ chăm sóc ông, bà, anh, chị, em và cả chăm sóc bố mẹ cơ. Lớp Một lớn rồi, có thể tự phục vụ rồi!

Bé Hoàng gật gù nghĩ cô Thoan nói đúng. Lớp Một lớn lắm rồi, chứ có bé đâu! Bé Hoàng đây này, học lớp Một mà làm khói thứ, nhất là tự phục vụ thì rất giỏi. Hoàng làm gì cũng nhanh mà cẩn thận. Lúc tập trung, chỉ thoắt một cái, bạn đã có thể đọc xong bài tập đọc. Loáng một cái là bạn đã làm xong phần tự ghi, bạn còn đọc sách cho bố mẹ nghe, giúp bố mẹ đủ thứ ở nhà. Thế còn bạn, bạn có tự phục vụ không?

Hoàng làm gì cũng nhanh mà cẩn thận.
Lúc tập trung, chỉ thoắt một cái, bạn đã có thể
đọc xong bài tập đọc.

VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI VỚI CẶP PHỤ ÂM CUỐI (nh) – (ch)

Em đã biết

I	o	a	n
---	---	---	---

Học vần mới

	o	a	nh
--	---	---	----

oanh

	o	a	ch
--	---	---	----

oach

	u	ê	nh
--	---	---	----

uênh

	u	ê	ch
--	---	---	----

uêch

	u	y	nh
--	---	---	----

uynh

	u	y	ch
--	---	---	----

uych

Luyện tập nhanh

oang oác, uênh uêch, uynh uých
toang toác, chêch choạc, huếch hoác, huỳnh huỳnh

Em đọc rồi ghi lại

Tình huynh đệ

Huynh đệ là tình anh em với nhau, con chagy cắn đói, cho nhau từ mẩu bánh đến ánh mắt vui vui.

VÂN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI

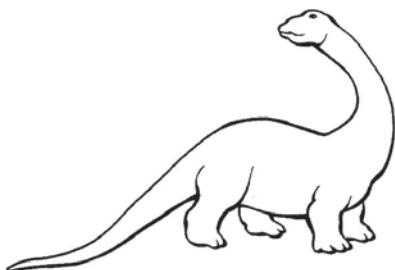
Tự đọc – tự ghi

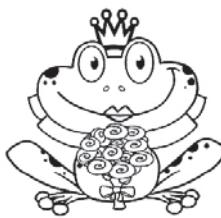
ngã oạch vì vội vàng

thu hoạch

ngoảnh đầu lại

hoàng tử ếch

bạn thật oách

rộng huếch rộng hoác

chạy huỳnh huých

đi học bằng xe buýt

VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI ÂM CUỐI LÀ NGUYÊN ÂM – VẦN oai, oao, oay, uây

Em đã biết

I	o	a	n
---	---	---	---

Học vần mới

	o	a	i
--	---	---	---

oai

	o	a	o
--	---	---	---

oao

	o	a	y
--	---	---	---

oay

	u	â	y
--	---	---	---

uây

Luyện tập nhanh

củ khoai, loài vật, đoái hoài, gà trống choai, thoái mái

ngooao ngoao, ngoáo ộp

loay hoay, ngoay ngoáy, xoay tròn, lốc xoáy, hí hoáy

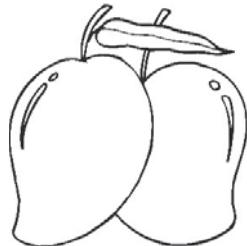
ngúng nguẩy, ngoe nguẩy, khuẩy đảo

Em đọc rồi ghi lại

Đi học thật là thoái mái!

Chớ có lắc đầu nguầy nguậy cả ngày!

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

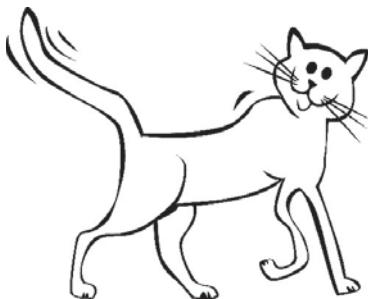
quả xoài thơm ngon

củ khoai tây bùi ngậy

lốc xoáy

ngoe nguẩy

chú gà trống choai

ngồi ghế xoay

xoay tròn

khuấy đảo

LUYỆN VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI

Tự đọc – tự ghi

1. Đọc thầm rồi kể lại

Bà ạ, đây là các bạn cháu!

- Chúng cháu chào bà ạ.
- Ngoan quá! Con nhà ai thế?
- Chúng cháu là học sinh Lớp Một ạ!
- Thế cái cậu mồm ngoác to ấy tên là gì?
- Cả lớp gọi cháu là Cá ngao. Còn tên cháu đúng ra là Vũ Khoai ạ.
- Còn bạn gái mắt lịm ấy tên là gì?
- Ở lớp cháu là Mộng Mơ. Tên khai sinh của cháu là Đoàn Thị Mộng ạ.
- Ngao, Khoai, Mơ, Mộng, tên hay thật!
- Cháu nhà bà tên cũng hay ạ.
- Ờ, cả nhà gọi nó là thằng Oách.
- Ngao, Khoai, Mơ, Mộng, Oách, tên oách thật!

2. Trả lời câu hỏi

- Các bạn của bé chào bà như thế nào?
- Một bạn xưng tên với bà rất vui như thế nào?
- Kể tên tất cả các bạn đã đến thăm bà?

LUYỆN VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI

Tự đọc – tự ghi

1. Đọc thầm rồi kể lại

Lớp Một vĩ đại

Bà nói thời bà đi học lớp Một là vĩ đại lắm. Cả lũ bạn, cô nào cậu nào cũng nghịch và rất vui. Bọn mình nhìn nhau: Bà cứ nghĩ chỉ có thời bà là có lớp Một vĩ đại thôi nhỉ!

Lũ mình bây giờ có nghịch không? Ngủ thì vẽ râu vào mặt. Đứng dậy thì kéo ghế cho mắt đà mà ngã. Nhất là khi chơi nhảy dây thì đếm ăn gian một tí, năm chín, sáu chục, bảy mốt, bảy hai, tám ba, tám tám, một trăm... Ai chả rõ ăn gian là không tốt? Nhưng thỉnh thoảng ăn gian một tí để cho bạn bắt lỗi, như thế càng vui.

Học sinh lớp Một vĩ đại là như vậy đấy. Cả bọn bàn tán: Có lẽ, cả bà và chúng mình đều vĩ đại nhỉ?

2. Trả lời câu hỏi

- Thời bà đi học lớp Một như thế nào?
- Học sinh lớp Một nghịch rất vui như thế nào?
- Học sinh lớp Một giả vờ đếm ăn gian để làm gì?

LUYỆN VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI

Tự đọc – tự ghi

1. Đọc thầm rồi kể lại

Bé rất hoang mang

Nhà bé bị một con vật bé nhỏ đêm đêm chui ra phá phách. Đó là con Gie-ri. Con Gie-ri là kẻ thù của con mèo tên là Tôm.

Con Gie-ri vào nhà bé mà như đi vào chỗ không ai ở. Nó mở nắp thùng gạo để ăn gạo. Nó mở nắp hộp kẹo để ăn kẹo. Nó mở nắp vại cà để ăn cà. Cái gì nó cũng nếm qua. Nhà bé bỗng huếch hoác, nhếch nhác quá chừng!

Mẹ bảo rất ghét con Gie-ri, cơ mà cậu học sinh lớp Một nhà ta lại rất thích chí với nó!

Bố gạt đi: Không Gie-ri gì cả. Bãy rồi bỏ đi.

Bà bảo: Để hỏi xem bé nghĩ gì đã.

Bé nghĩ gì? Bé rất hoang mang. Ôi, mới lớp Một mà đã vô số thứ làm bé suy nghĩ đau đầu! Khó thật!

2. Trả lời câu hỏi

- Nhà bé có con gì bé nhỏ phá phách?
- Con Gie-ri ấy phá phách như thế nào?
- Vì sao bé lại hoang mang?

LUYỆN VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI

Tự đọc – tự ghi

1. Đọc thầm rồi kể lại

Bé đã nghĩ ra rồi!

Bà nói: Cái vụ Gie-ri phá phách làm cho bé nhà mình lo nghĩ
mắt ăn mắt ngủ. Nom cháu tôi gầy sọp hẳn đi.

Bố và mẹ bảo nhau: Thôi, không bẫy Gie-ri nữa. Trông thằng bé
lớp Một nhà ta suy nghĩ lo lắng, thấy tội quá!

Bé nói: Bà đừng lo nghĩ gì hết! Bố mẹ cũng chớ nên lo nghĩ gì cả.
Việc này để bé lo thay cho cả nhà.

Cả nhà tròn mắt hỏi: Thế bé định làm gì?

Bé đề nghị tìm một chú mèo về cho mèo Tôm và Gie-ri chơi với
nhau. Thế là Gie-ri hết nghịch.

Thế là cả nhà đều vui!

2. Trả lời câu hỏi

- Vì sao bố mẹ không bẫy con Gie-ri nữa?
- Cậu bé lớp Một nói với cả nhà thế nào?
- Cậu sẽ cho con Gie-ri chơi với con gì?

LUYỆN VẦN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI LUẬT CHÍNH TẢ ÂM (C) ĐỨNG TRƯỚC ÂM ĐỆM

Em đã biết

q	u	a	
---	---	---	--

Đố em này!

Âm gì đứng trước âm đệm
thì ta phải ghi bằng chữ . . .?
âm đệm ghi bằng chữ . . .?

Em suy ra:

Quan, quăn, quân, quen, quên, quyn

Em nhớ:

q	u	a	n
---	---	---	---

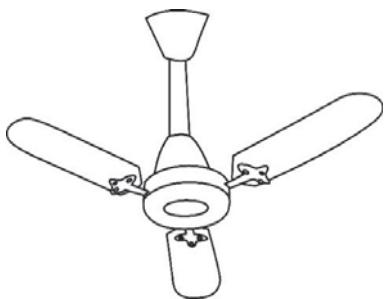
Em ghi

q	u	a	n
quan			

q	u	â	n
quân			

Đi đâu mà vội mà vàng
Mà vấp phải đá, mà quàng phải dây?

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

quạt trần

quan sát

quan tài

quát mắng

quán chè

quạt giấy

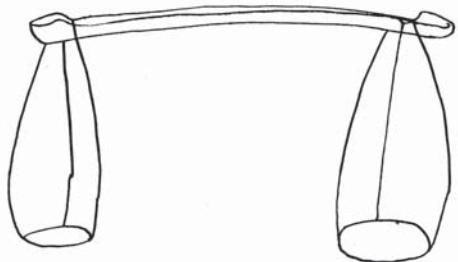

Mẹ quạt mát cho bé ngủ.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

quang quác

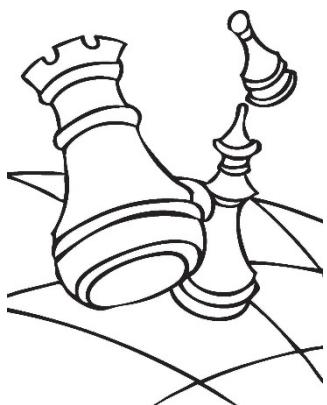
quang gánh

chạy lăng quăng

quét nhà

quân cờ

quầy hàng

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

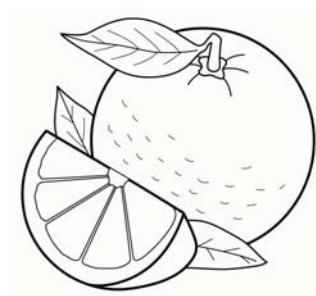
phơi quần áo

làm quen

bụng đau quằn quại

quả quýt

gầy quắt queo

quấy khóc

TỰ ĐỌC

1. Đọc thầm rồi kể lại

Quân ta quân địch

Những ngày đi cắm trại, bọn mình rất thích tổ chức chơi đánh trận giả. Khi đó phải có một bên quân ta và một bên quân địch.

Quân ta và quân địch đều quanh quẩn trong đám học sinh lớp Một. Nhưng anh nào cũng cứ đòi làm quân ta chứ không chịu làm quân địch.

Cô giáo nói: Học sinh lớp Một đã có tinh thần cao như thế là rất tốt. Nay giờ chơi đánh trận giả thì phải có một bên giả vờ làm quân địch. Giả vờ thôi mà.

Chỉ giả vờ làm quân địch mà cũng chẳng ai thích! Học sinh lớp Một vĩ đại thật!

2. Trả lời câu hỏi

- Khi nào thì chơi đánh trận giả?
- Khi chơi trận giả có em nào thích là quân địch không?
- Cô giáo khen các bạn không thích là quân địch như thế nào?

TỰ ĐỌC

1. Đọc thầm rồi kể lại

Hoàng hôn ở Quảng Bình

Nắng dịu đi dần dần. Bãi cát không còn ánh lên màu vàng chói chang làm ta lóa mắt. Gió từ khơi xa thổi vào bờ mát ơi là mát! Gió làm cho cây cối đang héo rũ vì nắng cũng vùng đứng lên.

Chúng em đi trên bãi cát vàng. Chúng em mang những cành củi thông về nhà. Bọn con gái còn quét lá thông về đun bếp.

Nắng dịu hẳn. Chúng em hát vang bài ca đã học từ thuở mới vào lớp một: “Quảng Bình quê ta ơi...”

Các bạn Quách, bạn Quân, cả bạn Quảng nữa cứ thích gào to “quê ta ơi...” thành ra “quê tá ơi...” nghe thật là ngộ! Ngộ và vui...

2. Trả lời câu hỏi

- Ở Quảng Bình, chúng em đi trên bãi cát màu gì?
- Ở Quảng Bình chúng em hát bài gì?
- Các bạn hát nhảm thế nào mà vẫn vui?

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI BÀI 7

Bài đánh giá số 1

1. Tự đánh giá năng lực thực hiện các thao tác ngữ âm

Em phát âm, phân tích và đưa các tiếng sau vào mô hình:

loan, xoǎn, xuân, tuyn
quên, quǎn, quân, quynh

2. Tự đánh giá năng lực viết chính tả

Em nghe và viết lại đúng các tiếng dưới đây trong vòng 15 phút (tốc độ 3 – 5 tiếng/phút) là đạt:

Nghỉ hè, bé Xuân về quê ngoại. Bé cùng bà chăm sóc và thu hoạch rau. Dù nóng toát mồ hôi và mệt phờ, Xuân vẫn vui. Nếu nhà bà gần, thì tuần nào bé cũng sẽ đi xe buýt về thăm và giúp bà.

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI BÀI 7

Bài đánh giá số 2

1. Tự đánh giá năng lực đọc to

Em đọc đúng, to, rõ ràng các tiếng dưới đây trong vòng 1 phút (tốc độ 60 tiếng/phút) là đạt:

Quán chè

Đầu ngõ nhà bé Xuân có một quán chè ăn rất ngon. Cô chủ quán chè tên là cô Ngoan. Cô ấy tóc xoăn, trông rất xinh và dịu dàng. Cô bán từ sáng đến tối mới dọn hàng về nhà. Chè quán cô Ngoan ngon nên ai cũng giúp cô quảng cáo để có lăm khách hơn.

2. Tự đánh giá năng lực đọc thầm

Em đọc thầm bài đọc dưới đây trong vòng 1 phút (tốc độ 100 tiếng/phút), và trả lời được ba câu hỏi phía dưới là đạt.

a. Đọc thầm

Bé và bà đi chơi

Bà ngoại đến chơi, bé Xuân ở nhà với bà. Bà ngoại nói loanh quanh, luẩn quẩn trong nhà cũng chán nên bé dẫn bà ra phố. Đến đầu phố bé và bà gặp bạn Hoàng học cùng lớp với bé đang ngồi huýt sáo trên ghế đá. Hoàng huýt sáo rất hay. Sau đó, bé rủ bà ra ngoài khu vui chơi để ngắm các bạn chơi. Khi đi, bé nhớ lời bố dặn phải cẩn thận, đúng luật giao thông nên bé đi trên hè phố và chú ý nhìn đèn giao thông.

b. Trả lời câu hỏi:

- Ai đến chơi nhà bé Xuân?
- Vì sao bé Xuân dẫn bà ra phố?
- Bé rủ bà đi đến đâu để ngắm các bạn chơi?

Bài 8

NGUYÊN ÂM ĐÔI

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ia) TRONG TIẾNG KHÔNG CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

		i	
--	--	---	--

		ê	
--	--	---	--

Học tiếng mới

(bia)

Mô hình tiếng nguyên

--

(b)–(ia)–(bia)

Đưa âm đầu tiếng (bia) vào mô hình

b	
---	--

Phát âm – phân tích vẫn (ia)

- Phát âm kéo dài.
- Ngậm miệng không phát được âm (ia)

(ia) là nguyên âm.

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ia) trong tiếng không có âm cuối, em viết bằng con chữ **ia**.

Mô hình tiếng đã phân tích

b		ia	
---	--	----	--

bia

Luyện tập nhanh

bia, bìa, bía, bǐa, bĩa, bìa.

bia, chia, dia, đia, hia, lia, khia...

Em ghi vở

b		ia	
---	--	----	--

bia

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

tia chớp

chia sẻ

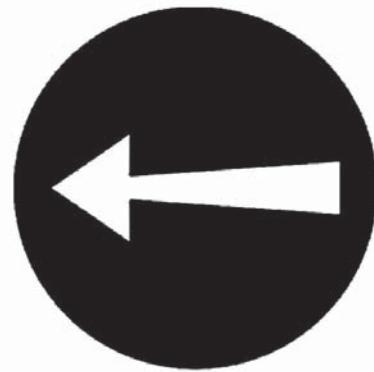
cái thìa

thìa, đĩa và dĩa

ria mép

phía bên trái

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ia) TRONG TIẾNG CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

b			ia	
---	--	--	----	--

Học tiếng mới

(biên)

Mô hình tiếng nguyên

--

(b)–(iên)–(biên)

Đưa âm đầu tiếng (biên) vào mô hình

b	
---	--

Phát âm – phân tích vần (iên)

(ia)–(n)–(iên)

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ia) trong tiếng có âm cuối, em viết bằng con chữ **iê**.

Mô hình tiếng đã phân tích

b			iê	n
---	--	--	----	---

biên

Luyện tập nhanh

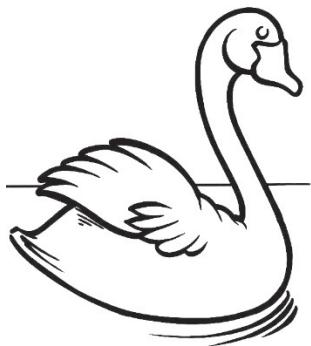
biên, biền, biến, biển, biễn, biện.

biên, chiên, diên, điên, hiên, liên, khiên...

Tự đọc rồi ghi lại

Bãi biển Diên Châu ở tỉnh nghệ An
rất đẹp. Ta có thể thỏa sức tắm mát và ngắm
cảnh. Đứng ở đó mà nhìn ra Biển Đông thì
thích vô cùng.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

thiên nga

tiền xu

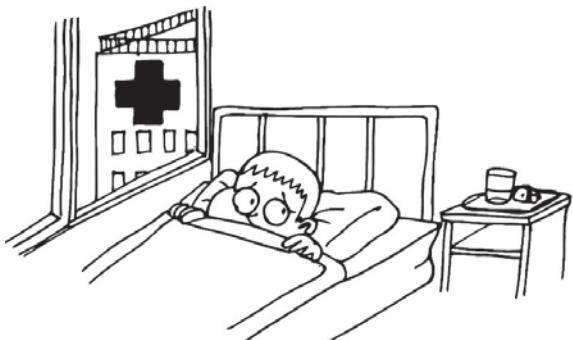
bãi biển

liên lạc

nàng tiên cá

bệnh viện

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm

Chiến thắng Điện Biên Phủ

Khi em vào học lớp Một, bà em bảo:

- Cháu ơi, hôm nay là ngày đầu tiên cháu vào học lớp Một.

Bà tặng cho cháu một món quà để ghi nhớ nhé!

- Quà gì thế, bà ơi? Bà cho cháu tiền à?
- Quà này quý hơn cả tiền. Quà chiến thắng Điện Biên Phủ của ông cháu đấy.
- Ông cháu đã chiến đấu ở Điện Biên Phủ hả bà?
- Ông cháu đã tham gia đánh trận Him Lam ở chiến dịch Điện Biên Phủ.
- Ôi! Cháu biết ơn ông, biết ơn cả bà!

2. Trả lời câu hỏi

- a. Khi em vào lớp Một, bà em bảo em điều gì?
- b. Quà bà tặng em là quà gì?
- c. Ông em đã đánh trận nào ở Điện Biên Phủ?

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ia)
PHỤ ÂM CUỐI ĐỨNG SAU NGUYÊN ÂM ĐÔI (iê)

Em đã biết

		ia	
--	--	----	--

		iê	n
--	--	----	---

Học vần mới

		iê	ng
--	--	----	----

iêng

		iê	c
--	--	----	---

iêc

		iê	m
--	--	----	---

iêm

		iê	p
--	--	----	---

iêp

		iê	t
--	--	----	---

iêt

		iê	u
--	--	----	---

iêu

Luyện tập nhanh

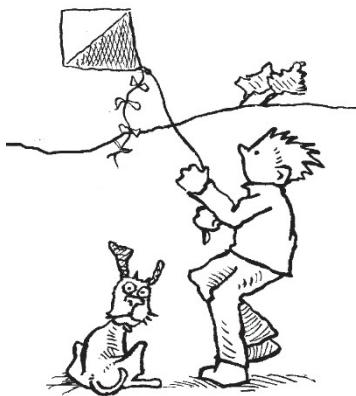
tiêng tiếc, xanh biếc, thiêng liêng, tiếng Việt
 cái liềm, liếp chiếp, thiêm thiếp, đón tiếp
 hiểu biết, nhiệt tình, thả diều, hoa tiêu

Em đọc rồi ghi lại

Cỏ non xanh tân chân trời

Cành lê trắng điểm một vài bông hoa

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

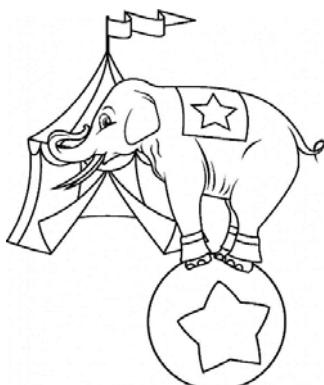
thả diều

làm việc

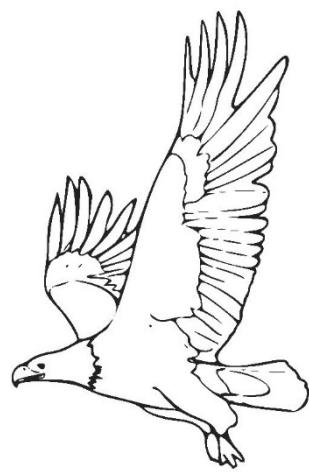
bữa tiệc

voi làm xiếc

viết nhanh và đẹp

chao liệng

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ia) TRONG TIẾNG KHÔNG CÓ ÂM ĐẦU NHƯNG CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

b		iê	n
---	--	----	---

Học tiếng mới

(yên)

(iê)–(n)–(iên)

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ia) trong tiếng không có âm đầu nhưng có âm cuối, em viết bằng con chữ **yê**.

Mô hình tiếng đã phân tích

		yê	n
--	--	----	---

yên

Luyện tập nhanh

yên, yền, yễn, yển, yễn, yện.

yên, yết, yêu, yểu...

Em đọc rồi ghi lại

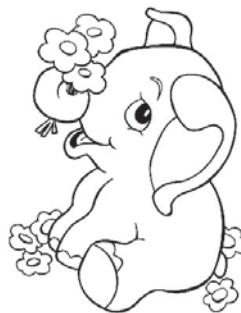
Yêu nhau như thể tay chân
Anh em hòa thuận hai thân vui vầy.

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ia)

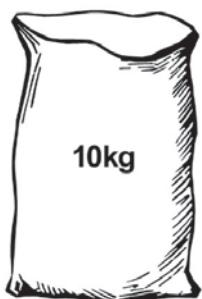
Tự đọc – tự ghi

con yểng

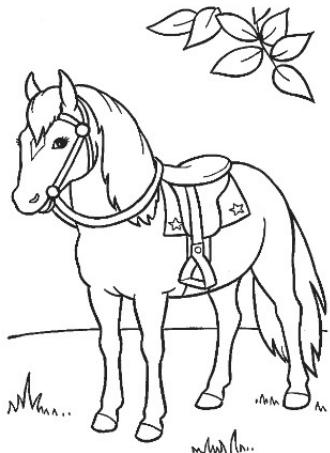
chú voi đáng yêu

một yến gạo

phố Yết Kiêu

yên ngựa

già yếu

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ia) TRONG TIẾNG CÓ ÂM ĐỆM, KHÔNG CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

		yê	n
--	--	----	---

Em học tiếng mới

(khuya)

(kh)–(uya)–(khuya)

Đưa âm đầu tiếng (khuya) vào mô hình

kh	
----	--

Phát âm – phân tích vẫn (uya)

(u)–(ia)–(uya)

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ia) đứng sau âm đệm, không có âm cuối, em phải ghi bằng **ya**.

Mô hình tiếng đã phân tích

kh	u	ya	
----	---	----	--

khuya

Luyện tập nhanh

khuya, khuÿa, khuýa, khuÿa, khuÿa, khuÿa
buya, chuya, duya, đuya...

Em đọc rồi ghi lại

đêm khuya, trăng khuya, cảnh khuya

Đài Tiếng nói Việt Nam có tiết mục gì thú vị?
Đó là tiết mục “Đọc truyện đêm khuya”.

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ia) TRONG TIẾNG CÓ ÂM ĐỆM VÀ CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

kh	u	ya	
----	---	----	--

Em học tiếng mới

(khuyên)

(kh)–(uyên)–(khuyên)

Đưa âm đầu tiếng (khuyên) vào mô hình

kh	
----	--

Phát âm – phân tích vẫn (uyên)

(u)–(iên)–(uyên)

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ia) đứng sau âm đệm, có âm cuối, em phải ghi bằng **yê**.

Mô hình tiếng đã phân tích

kh	u	yê	n
----	---	----	---

khuyên

Luyện tập nhanh

khuyên, khuyền, khuyến, khuyến, khuyen, khuyen.

buyên, chuyen, duyên, đuyen...

duyên dáng, thuyền buồm, chơi thuyền, chuyển đổi,

tuyên bố, tuyết rõ, tuyệt vời, xét tuyển.

Em đọc rồi ghi lại

Thuyền về có nhớ bến chặng
Bến thì một dạ hăng hăng đợi thuyền.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

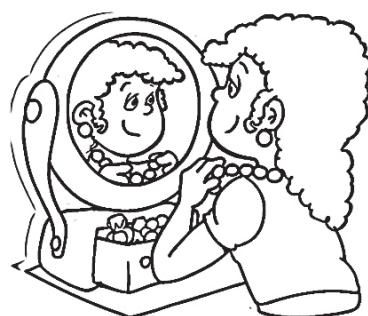
chiếc thuyền

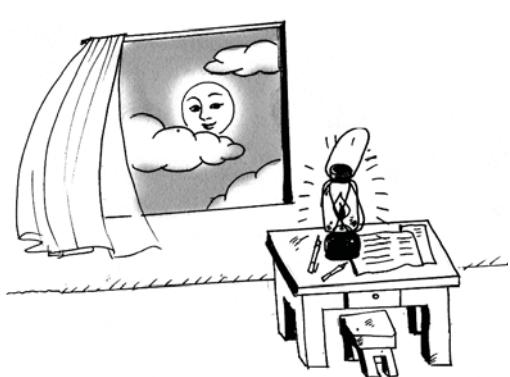
khuyết tật

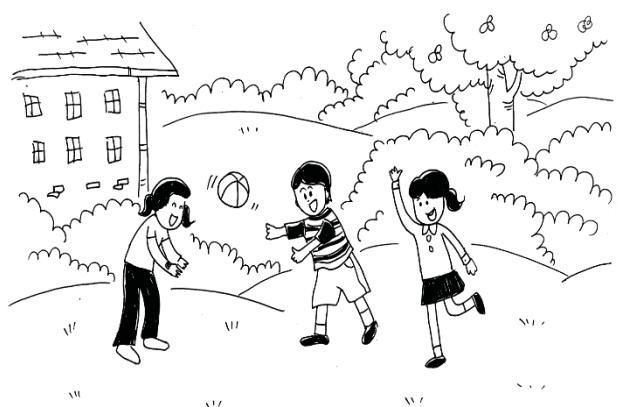
tuyết rơi

đeo khuyên tai

tranh khuya

tập luyện

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Chúng em diễn kịch

Chúng em là học sinh lớp Một. Vào lớp Một, chúng em học rất nhiều điều. Môn học nào chúng em cũng thích. Nhưng thích nhất có lẽ là những khi cô giáo cho diễn kịch.

Điều khó khăn nhất và cũng là điều thú vị nhất khi diễn kịch là đóng y như thật. Đây, ví dụ như vở kịch ngắn này, đóng thử xem...

Chiến sĩ: Báo cáo...

Võ Nguyên Giáp: Có việc gì thế đồng chí?

Chiến sĩ: Báo cáo... Thắng trận rồi... Em xin ôm hôn đồng chí một cái nhé!

Võ Nguyên Giáp: Việc đó thì khó khăn gì! Nào, tôi và đồng chí, chúng ta ôm hôn nhau đi. Chúng ta thắng trận Điện Biên Phủ rồi. Nào!

2. Trả lời câu hỏi

- Học lớp Một, em thích nhất là hoạt động gì?
- Điều khó khăn nhất và cũng là điều thú vị nhất khi diễn kịch là gì?
- Em cùng bạn đóng vai chiến sĩ báo cáo đại tướng Võ Nguyên Giáp, sau đó ghi lại một câu trong vở kịch của em.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Câu đố liên quan đến chuyện Thánh Gióng

Làng Phù Đổng có một em bé lên bà mà không nói không cười. Mẹ cho nambi ở cái phản đá thì chỉ nambi đó chứ chẳng nói nambi gì hết.

Đố các em biết:

1. Tại sao một hôm Gióng lại biết nói?
2. Tại sao Gióng lại cao lớn rất nhanh?
3. Tại sao Gióng lại bay lên trời?

Nếu em nào không biết, không thể trả lời các câu hỏi, thì hãy nhờ các bạn kể lại câu chuyện Thánh Gióng. Các bạn cũng không biết thì hỏi cô giáo. Dễ ợt mà!

2. Trả lời câu hỏi

- a. Thánh Gióng khi còn bé như thế nào?
- b. Tại sao một hôm Gióng lại biết nói?
- c. Em thay mặt Thánh Gióng viết một câu từ biệt mẹ và dân làng trước lúc bay về Trời.

LUẬT CHÍNH TẢ ÂM (c)

Em đọc những chữ này, và nói tại sao chúng ta phải ghi như thế?

ke – kê – ki

kem – kêm – kim

ken – kên – kin

kep – kêt – kip – ket – kêt – kit

keng – kênh – kinh – kec – kêch – kich

keo – kêu – kiu

Em tự giải quyết vấn đề:

Phân tích âm ta có

c		ia	
---	--	----	--

c		iê	n
---	--	----	---

c	u	yê	n
---	---	----	---

Ta phải ghi thế nào?

Luyện tập nhanh

kia, kìa, kía, kỉa, kĩa, kjà

kiên, kiền, kiến, kiển, kiẽn, kiên

quyên, quyền, quyến, quyển, quyễn, quyện

Tự đọc rồi ghi lại

kiên quyết, quyền luyến, kiểm tra, hòa quyện

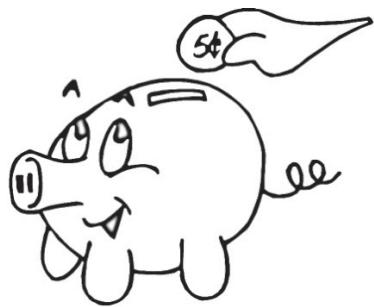
Dù ai nói ngả nói nghiêng

Lòng ta vẫn vững như kiềng ba chân.

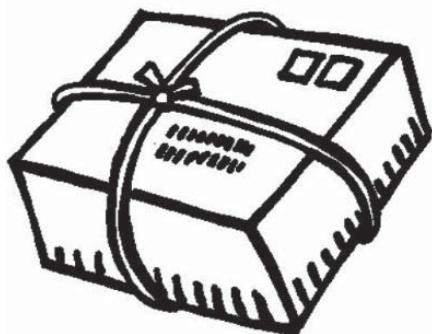
TỰ ĐỌC – TỰ GHI

con kiến

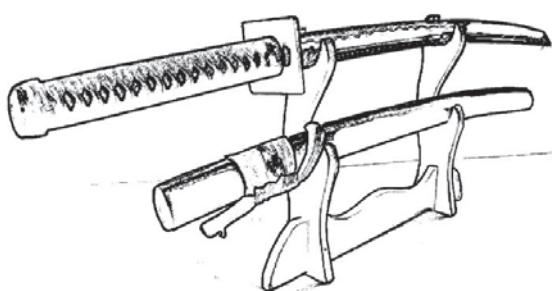
tiết kiệm

kiện hàng

kiệt sức

thanh kiém

bài kiểm tra

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

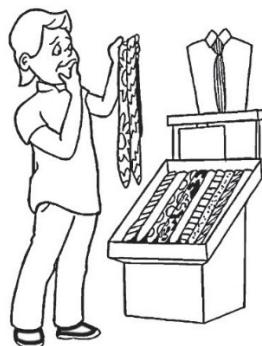
quyển sách dày cộp

quyển luyến đi tiễn

quyết tâm chạy bằng sên

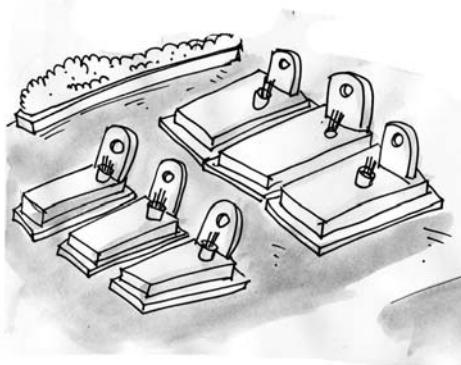
quyết định chọn cái nào

Mèo Tôm xảo quyết với cu tí Gie-ri.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm

Nghĩa trang liệt sĩ Điện Biên Phủ

Chiến thắng Điện Biên Phủ hồi năm 1954 rất là to. Đó là công lao to lớn của nhân dân ta.

Quân địch bị bắt làm tù binh đông như quân Nguyên – các chú bộ đội nói thế. Chỉ huy giặc xin hàng và bị bắt làm tù binh.

Nhưng quân ta cũng hy sinh rất nhiều. Nghĩa trang liệt sĩ Điện Biên hiện nay vẫn còn bao nhiêu là ngôi mộ nằm kín cả một quả đồi.

Chúng em sẽ không bao giờ quên ơn các chiến sĩ.

2. Trả lời câu hỏi

- Chiến dịch Điện Biên Phủ thắng lợi, quân ta có người hy sinh không?
- Nghĩa trang liệt sĩ Điện Biên Phủ nằm ở khu vực nào?
- Em viết một câu nói với các liệt sĩ ở nghĩa trang Điện Biên Phủ.

3. Đưa tiếng vào mô hình

--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--	--

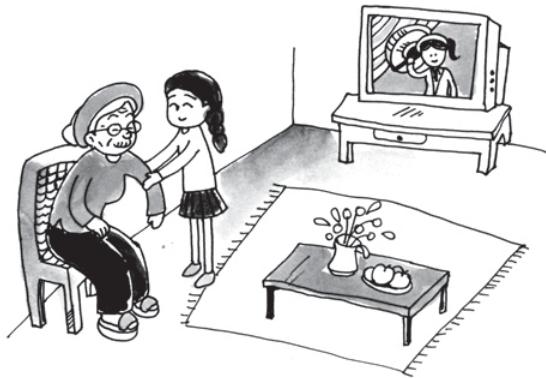
Điện

Biên

Phủ

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Tiết kiệm

Bà dặn bé: Cả đời bà tiết kiệm, nên cả đời bà sống thanh thản.

Bé hỏi bà: Tiết kiệm là gì bà nhỉ?

Bà nói: Tiết kiệm là không phung phí. Đáng ăn thì ăn, đáng tiêu thì tiêu.

Bé thủ thỉ với bà: Cháu nghe bố cháu nói là nhiều khi bà hà tiện không cho bố cháu tiêu pha nhiều.

Bà nói: Bố cháu hiểu nhầm bà. Bố cháu định mua ti-vi mới cho bà. Bà bảo ti-vi cũ vẫn tốt, mua cái mới làm gì.

Bé nói: Thế thì bà chẳng hà tiện tí nào!

Bà hỏi lại bé: Thế hà tiện là gì hả bé?

Bé nói: Hà tiện là không mua cái gì cả, bà nhỉ.

2. Trả lời câu hỏi

- Bà giảng cho bé tiết kiệm nghĩa là gì?
- Bố chê bà hà tiện, có đúng không?
- Bé nói với bà hà tiện nghĩa là gì?

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Chuyện ông chiến sĩ điếc

Bé hỏi bà:

- Bà ơi, vì sao ông cháu bị điếc?
- Vì ông bị trúng bom ngoài mặt trận.
- Thế thì ông nhà ta giỏi bà nhỉ?
- Ông rất dũng cảm khi ở ngoài mặt trận đấy cháu ạ.
- Cháu cứ nghĩ ông nhà mình chẳng giỏi vì ông bị điếc.
- Ông ở mặt trận bị bom ném lên quăng xuống nên tai bị điếc. Khi về làng, bà con nói ông là chiến sĩ anh hùng. Ông bảo: "Tôi điếc không sợ súng, anh hùng gì đâu". Ai cũng yêu ông vì ông giản dị như thế đó.

2. Trả lời câu hỏi

- a. Bà trả lời bé vì sao ông bị điếc?
- b. Bà nói ông dũng cảm như thế nào?
- c. Bà nói khi về làng ông sống giản dị như thế nào?

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ua)

TRONG TIẾNG KHÔNG CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

		u	
--	--	---	--

		ô	
--	--	---	--

Em học tiếng mới

(bua)

Mô hình tiếng nguyên

(b)–(ua)–(bua)

Đưa âm đầu tiếng (bua) vào mô hình

b	
---	--

Phát âm – phân tích vẫn (ua)

- Phát âm kéo dài.
- Ngậm miệng không phát được âm (ua)

➡ (ua) là nguyên âm.

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ua) trong tiếng không có âm cuối, em viết bằng con chữ **ua**.

Mô hình tiếng đã phân tích

b		ua	
---	--	----	--

bua

Luyện tập nhanh

bua, bùa, búa, búa, bູາ, bູາ

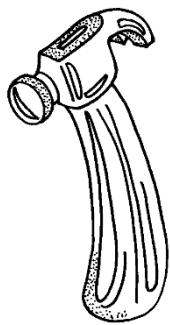
bua, cua, chua, dua, đua, gua....

Em ghi

b		ua	
---	--	----	--

bua

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

cái búa

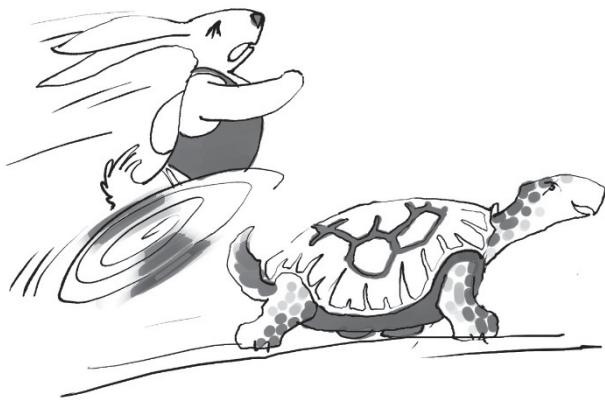
chơi đùa

con cua

quả cà chua

thỏ và rùa thi chạy

nhảy múa vui đùa

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Ai mua hành tôi ra mua...

Các em đọc rồi đem chuyện này về nhà kể cho bà và mẹ, xem bà và mẹ kể thêm những gì nhé.

Chuyện như sau:

Từ khi bị bắt vào cung vua, cô gái không chịu ăn và không chịu nói một tiếng nào. Bỗng bên ngoài dinh của nhà vua có tiếng ai rao to: "Ai mua hành tôi, củ bắp bình vôi, lá bắp đòn gánh...". Thế là cô gái reo to lên: "Gọi ông bán hành vào cho tôi mua..."

Đố em biết chuyện này là chuyện gì? Đố em kể lại từ đầu rồi kể nốt đoạn kết câu chuyện đấy.

2. Trả lời câu hỏi

- Tại sao cô gái phải vào cung vua và không nói gì?
- Khi nào thì cô bỗng bật nói và cô đã nói gì?
- Em có biết tên câu chuyện cổ tích này là gì không?

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ua) TRONG TIẾNG CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

b		ua	
---	--	----	--

Học tiếng mới

(buôn)

Mô hình tiếng nguyên

(b)–(uôn)–(buôn)

Đưa âm đầu tiếng (bu) vào mô hình

b	
---	--

Phát âm – phân tích vẫn (uôn)

(ua)–(n)–(uôn)

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ua) trong tiếng có âm cuối, em
viết bằng con chữ **uô**.

Mô hình tiếng đã phân tích

b		uô	n
---	--	----	---

buôn

Luyện tập nhanh

buôn, buồn, buồn, buồn, buồn, buôn, buôn.

buôn, cuôn, chuôn, chuôn, đuôn...

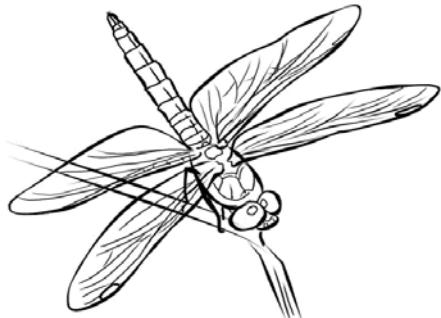
b		uô	n
---	--	----	---

buôn

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

buồn bã

con chuồn chuồn

buôn bán

mong muối

khuôn mặt

đi muộn

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Đồng lúa chiều hôm

Trời về chiều. Đồng lúa quê em nằm ngả dài như chiếc chiếu lớn. Trên chiếu là lúa vàng. Lúa sắp chín đang ngả vàng lại thêm ánh mặt trời chiều rọi, đẹp vô cùng.

Trên chiếc chiếu lúa vàng lác đác những cụm màu xanh của lá cây và những vầng đỏ hoặc vàng rực của các loài hoa.

Em chợt nghĩ, giá như lúc này mình bay lên cao để nhìn đồng lúa chiều hôm thì thú vị biết bao.

2. Trả lời câu hỏi

- Buổi chiều, đồng lúa quê em giống cái gì?
- Trên cánh đồng lúa quê em, có những màu gì?
- Đứng trước đồng lúa, em chợt có ý nghĩ như thế nào?

3. Đưa tiếng vào mô hình

--	--	--	--

chiều

--	--	--	--

hôm

--	--	--	--

muôn

--	--	--	--

bông

--	--	--	--

lúa

MỞ RỘNG PHỤ ÂM CUỐI ĐỨNG SAU NGUYÊN ÂM ĐÔI (ua)

Em đã biết

Học vẫn mới

uôm

uông

uôc

uôt

uôi

Luyện tập nhanh

ao chuôm, thuyềñ buồm, ăn uông, rau muông, ngọn đuôc
 cày cuôc, biêt tuôt, tròn tuôt, cua luôc
 cái đuôi, đuôi bắt, tuôi tác

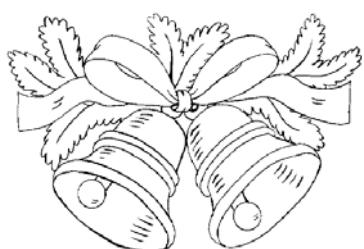
Em đọc rồi ghi lại

Ếch kêu uôm uôm, ao chuôm hết khô han.

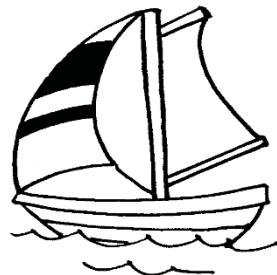
Đêm đêm tiếng chuông chùa lôuong tùng tiếng.

Sáng chiều nghe tiếng chuông nhà thờ và tiếng
 nguyên cầu.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

quả chuông

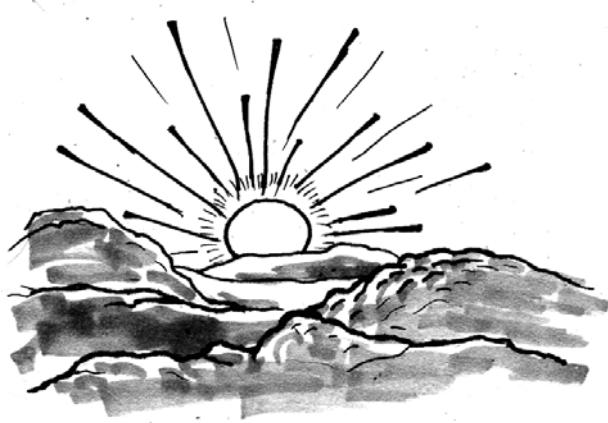
thuyền buồm

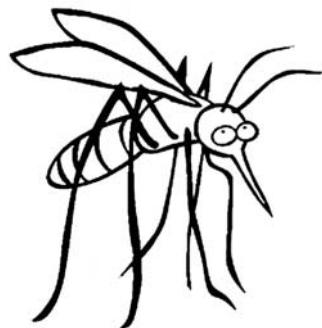
buồng chuối

tuổi già

buổi sáng

con muỗi

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc thầm rồi kể lại

Ai cua luộc, ốc luộc đê...

Làng ở gần biển lại gần ga tàu hỏa. Vì thế, nhà nào cũng bắt cua biển, ốc biển, sò huyết biển... Chúng mình luộc lên rồi mang ra ngoài nhà ga bán cho khách đi tàu.

Khách đi tàu mua ốc luộc, cua luộc, sò huyết luộc và đùa:

- Cua này cháu mua ở đâu thế?
- Cua này cháu mua ở biển ạ.
- Ốc này cháu mua ở đâu thế?
- Ốc này cháu mua ở biển ạ.
- Sò huyết này cháu mua ở đâu thế?
- Sò huyết này cháu cũng mua ở biển ạ.

Hết giờ nghỉ, tàu chạy, khách đi tàu vẫy vẫy chào đám bán cua luộc, ốc luộc, sò huyết luộc. Chúng mình cũng vẫy vẫy tay chào lại.

2. Trả lời câu hỏi

- a. Làng ở gần biển và gần ga tàu hỏa nên các bạn nhỏ có việc gì làm thêm kiếm tiền?
- b. Khách đi tàu hay hỏi các em những gì và các em trả lời thế nào?
- c. Khách đi tàu và các bạn nhỏ có tình cảm với nhau như thế nào?

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ưa) TRONG TIẾNG KHÔNG CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

		ư	
--	--	---	--

		a	
--	--	---	--

Em học tiếng mới

(bura)

Mô hình tiếng nguyên

--

(b)-(ưa)-(bura)

Đưa âm đầu tiếng (bura) vào mô hình

b	
---	--

Phát âm – phân tích vần (ưa)

- Phát âm kéo dài.
- Ngậm miệng không phát được âm (ua)

(ưa) là nguyên âm.

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ưa) trong tiếng không có âm cuối, em viết bằng con chữ **ưa**.

Mô hình tiếng đã phân tích

b		ưa	
---	--	----	--

bura

Luyện tập nhanh

bura, bùra, búra, bứra, büğra, büra

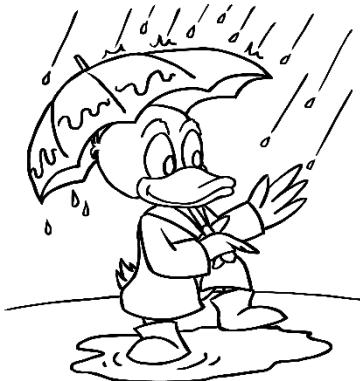
bura, cưa, chưa, dưa, đưa, gưa...

Ghi vở

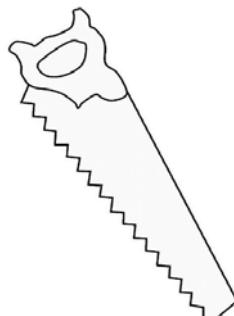
b		ưa	
---	--	----	--

bura

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

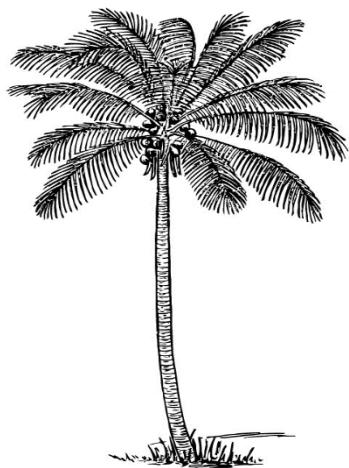
trời mưa

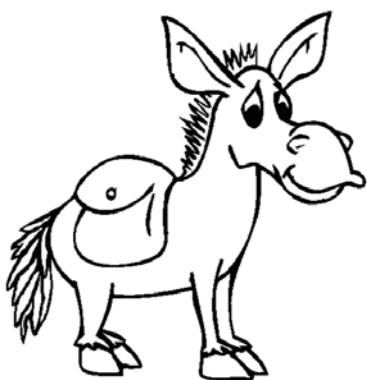
cái cưa

bừa bộn

cây dừa

con lừa

rửa tay

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

Trời mưa

Trời mưa... sao trời lại mưa?
 Mẹ em đi bừa phải khoác áo tơi.
 Mưa rơi... sao mưa lại rơi?
 Mẹ em đi cấy rụng rời rét run.
 Mưa phùn... sao lại mưa phùn?
 Cây cao ủ rũ, chuối lùn đứng yên.
 Cầu trời cho nắng nổi lên
 Cho mẹ em đỡ buồn phiền vì mưa...
 (Châu Diên)

Em hãy học thuộc lòng bài thơ.

Dặn em: Hãy nhớ những tiết Văn em được học đồng cảm – tưởng tượng mẹ em đang đi làm dưới mưa rét... học thuộc sẽ rất nhanh!

NGUYÊN ÂM ĐÔI (ưa) TRONG TIẾNG CÓ ÂM CUỐI

Em đã biết

b		ưa	
---	--	----	--

Học tiếng mới

(buơn)

Mô hình tiếng nguyên

(b)-(ươn)-(buơn)

Đưa âm đầu tiếng (buơn) vào mô hình

b	
---	--

Phát âm – phân tích vần (ươn)

(ưa)-(n)-(ươn)

Em nhớ: Nguyên âm đôi (ưa) trong tiếng có âm cuối, em
viết bằng con chữ **ưa**.

Mô hình tiếng đã phân tích

b		ưa	n
---	--	----	---

buơn

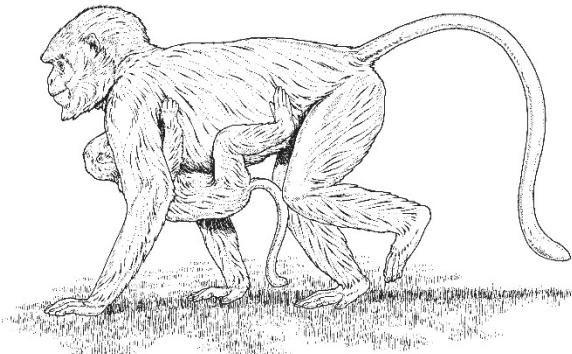
Luyện tập nhanh

buơn, bùơn, bướn, bưởn, bưởn, bưởn, bượn,
buơn, cươn, chươn, dươn, đươn, gươn...

Ghi nhớ

b		ưa	n
buơn			

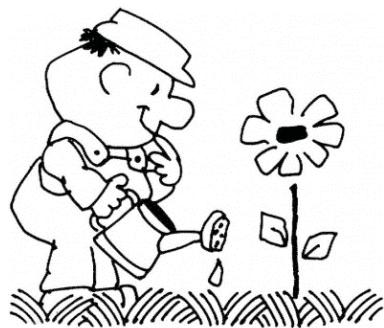
TỰ ĐỌC – TỰ GHI

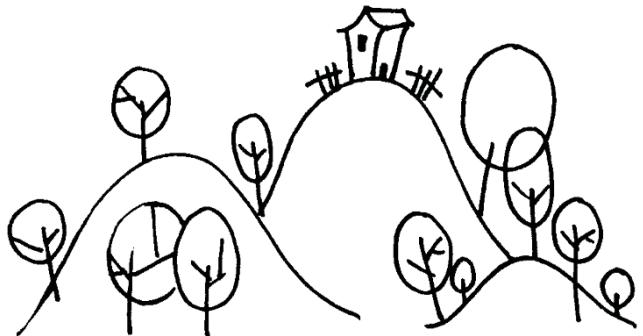
con vượn

tóc lượn sóng

làm vườn

sườn núi

vươn vai

mượn sách

MỎ RỘNG ÂM CUỐI ĐỨNG SAU NGUYÊN ÂM ĐÔI (ưa)

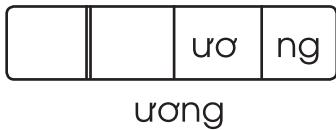
Em đã biết

Học vẫn mới

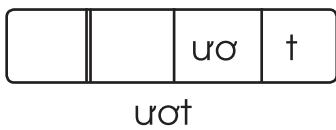
ướm

ương

ước

ướt

ươi

Luyện tập nhanh

bướm bướm, rách bướm, tướm tất
 tình thương, ương bướng, tương trợ, tưởng tượng, Trường Sơn
 mơ ước, đất nước, rừng đước, đón rước, gương lược
 lướt thướt, lần lượt, cầu trượt, lướt ván, say khuốt
 đười ươi, mắm rươi, tươi tắn, tươi cười

Em đọc rồi ghi lại

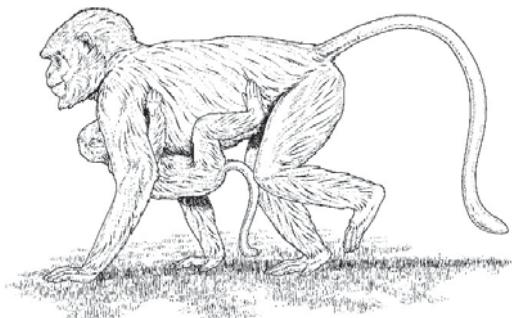
Nhiều điều phủ lấy giá gương
 Người trong một nước phải thương nhau cùng.

TỰ ĐỌC – TỰ GHI

1. Đọc rồi kể lại

Chuyện bác thợ săn và mẹ con nhà vượn

Hai mẹ con nhà vượn rất yêu thương nhau. Vượn con lúc nào cũng đi liền bên vượn mẹ. Có bác thợ rình lúc vượn mẹ vô ý liền mang cung tên ra định bắn vượn mẹ, nhưng vừa lúc đưa cùng tên lên thì thấy vượn con ôm lấy cổ vượn mẹ rất âu yếm, bác chợt nhớ đến đứa con thơ ở nhà, vội đổi ý. Bác lặng lẽ ra về. Mẹ con nhà vượn vẫn vô tư chơi đùa, không biết mình vừa thoát khỏi cơn nguy hiểm.

2. Trả lời câu hỏi

- Hai mẹ con nhà vượn có tình cảm thế nào với nhau?
- Vì sao bác thợ săn lại không bắn vượn mẹ nữa?
- Em muốn nói gì với bác thợ săn trong câu chuyện này?

3. Đưa tiếng vào mô hình

--	--	--	--

chuyện

--	--	--	--

mẹ

--	--	--	--

con

--	--	--	--

yêu

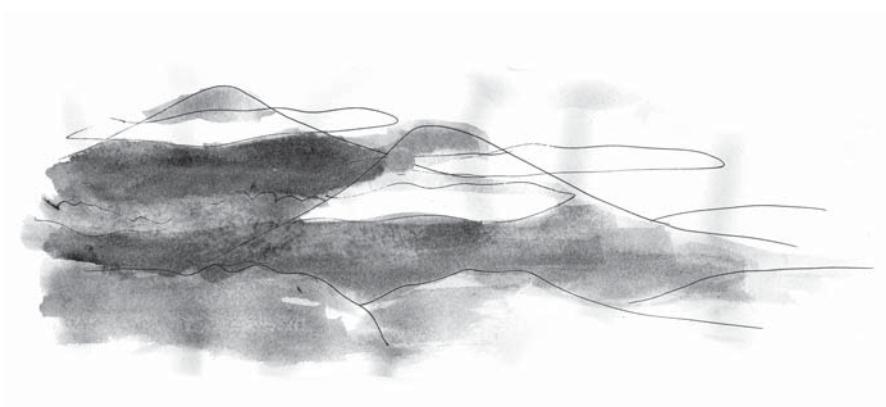
--	--	--	--

thương

--	--	--	--

nhau

TỰ ĐỌC

Việt Nam quê hương ta

Việt Nam đất nước ta ơi
 Mênh mông biển lúa đâu trời đẹp hơn
 Cánh cò bay lá rập rờn
 Mây mờ che đỉnh Trường Sơn sớm chiều.

Quê hương biết mấy thân yêu
 Bao nhiêu đời đã chịu nhiều thương đau
 Mặt người vết vả in sâu
 Gái trai cũng một áo nâu nhuộm bùn.

(Nguyễn Đình Thi)

- Em hãy tìm xem trong đoạn trích trên có bao nhiêu tiếng có âm chính là nguyên âm đôi?
- Em tìm xem trong đoạn trích trên có bao nhiêu tiếng có âm đệm?
- Tự học thuộc những câu thơ em thích.

TỰ ĐỌC

Việt Nam quê hương ta (tiếp)

Đất nghèo nuôi những anh hùng
 Chìm trong máu lửa lại vùng đứng lên
 Đẹp quân thù xuống đất đen
 Súng gươm vứt bỏ lại hiền như xưa.

Việt Nam đất nắng chan hòa
 Hoa thơm quả ngọt bốn mùa trời xanh
 Mắt đen cô gái long lanh
 Yêu ai yêu trọn tấm tình thủy chung.

Đất trăm nghề của trăm vùng
 Khách phương xa tới lạ lùng tìm xem
 Tay người như có phép tiên
 Trên tre lá cũng dệt nghìn bài thơ.

(Nguyễn Đình Thi)

- Em hãy tìm xem trong đoạn trích trên có bao nhiêu tiếng có âm đầu là phụ âm (ng)?
- Em hãy đánh dấu những tiếng có nguyên âm đôi trong đoạn trích trên. Em tìm được bao nhiêu tiếng có nguyên âm đôi?
- Tự học thuộc những câu thơ em thích.

TỰ ĐỌC

Việt Nam quê hương ta (tiếp)

Nước bâng khuâng những bến đò
 Đêm đêm còn vọng câu hò Trương Chi
 Đói nghèo nên phải chia ly
 Xót xa lòng kẻ rời quê lên đường.

Ta đi ta nhớ núi rừng
 Ta đi ta nhớ dòng sông vỗ bờ
 Nhớ đồng ruộng, nhớ khoai ngô
 Bát cơm rau muống quả cà giòn tan...

(Nguyễn Đình Thi –
 trích từ trường ca *Bài thơ Hắc Hải*)

1. Bài thơ *Việt Nam quê hương ta* là của tác giả nào? Vì sao em biết?
2. Đố em học thuộc và đọc lại được bốn câu thơ em thích trong bài *Việt Nam quê hương ta*.

TỰ ĐỌC

Truyện cổ nước mìn

Tôi yêu truyện cổ nước tôi
 Vừa nhân hậu lại tuyệt vời sâu xa
 Thương người rồi mới thương ta
 Yêu nhau dù mấy cách xa cũng tìm.

Ở hiền thì lại gấp hiền
 Người ngay thì gấp người tiên độ trì
 Mang theo truyện cổ tôi đi
 Nghe trong cuộc sống thầm thì tiếng xưa
 Vàng cơn nắng, trăng cơn mưa
 Con sông chảy có rặng dừa nghiêng soi.

Đời cha ông với đời tôi
 Như con sông với chân trời đã xa
 Chỉ còn truyện cổ thiết tha
 Cho tôi nhận mặt ông cha của mình
 Rất công bằng, rất thông minh
 Vừa độ lượng lại đa tình, đa mang.

(Lâm Thị Mỹ Dạ)

- Em hãy tìm xem trong đoạn trích trên có bao nhiêu tiếng có âm chính là nguyên âm đôi?
- Em tìm xem trong đoạn trích trên có bao nhiêu tiếng mà phần vần chỉ có âm chính?
- Tự học thuộc những câu thơ em thích.

TỰ ĐỌC

Truyện cổ nước mình (tiếp)

Thị thơm thì giàu người thơm
 Chăm làm thì được áo cơm cửa nhà
 Đẽo cày theo ý người ta
 Sẽ thành khúc gỗ chẳng ra việc gì
 Tôi nghe truyện cổ thầm thì
 Lời cha ông dạy cũng vì đời sau.

Đậm đà cái tích trầu cau
 Miếng trầu đỏ thắm nặng sâu tình người
 Sẽ đi qua cuộc đời tôi
 Bấy nhiêu thời nữa chuyển dời xa xôi
 Nhưng bao truyện cổ trên đời
 Vẫn luôn mới mẻ rạng ngời lương tâm.

(Lâm Thị Mỹ Dạ)

- Em nhận ra những câu chuyện nào được nhắc tới trong bài thơ *Truyện cổ nước mình*?
- Bài thơ này của tác giả nào? Vì sao em biết?
- Em đưa các tiếng dưới đây vào mô hình

--	--	--	--

miếng

--	--	--	--

trầu

--	--	--	--

thơm

TỰ ĐỘC

Tiếng Việt

Tiếng mẹ gọi trong hoàng hôn khói sǎm
 Cánh đồng xa cò trắng rủ nhau về
 Có con nghé trên lưng bùn ướt đẫm
 Nghe xạc xào gió thổi giữa cau tre.

Tiếng kéo gỗ nhọc nhằn trên bãi nắng
 Tiếng gọi đò sông vắng bến lau khuya
 Tiếng lụa xé đau lòng thoi sợi trắng
 Tiếng dập dồn nước lũ xoáy chân đê.

Tiếng cha dặn khi vun cành nhóm lửa
 Khi hun thuyền, gieo mạ, lúc đưa nôi
 Tiếng mưa dội ào ào trên mái cọ
 Nón ai xa thăm thẳm ở bên trời.

“Đá cheo leo trâu trèo trâu trượt...”
 Đi mòn đàng dứt cổ đợi người thương
 Đây muối mặn gừng cay lòng khế xót
 Ta như chim trong tiếng Việt như rừng.

Chưa chữ viết đã vẹn tròn tiếng nói
 Vầng trăng cao đêm cá lặn sao mờ
 Ôi tiếng Việt như bùn và như lụa
 Ông tre ngà và mềm mại như tơ.

(Lưu Quang Vũ)

Em tự ghi những câu thơ em thích vào vở.

TỰ ĐỌC

Tiếng Việt (tiếp)

Chưa chữ viết đã vẹn tròn tiếng nói
 Vầng trăng cao đêm cá lặn sao mờ
 Ôi tiếng Việt như bùn và như lụa
 Ông tre ngà và mềm mại như tơ.

Tiếng tha thiết, nói thường nghe như hát
 Kể mọi điều bằng ríu rít âm thanh
 Như gió nước không thể nào nắm bắt
 Dấu huyền trầm, dấu ngã chênh vênh.

Dấu hỏi dựng suốt ngàn đời lửa cháy
 Một tiếng “vườn” rợp bóng lá cành vươn
 Nghe mát lịm ở đầu môi tiếng “suối”
 Tiếng “heo may” gợi nhớ những con đường.

(Lưu Quang Vũ)

1. Em tự ghi những câu thơ em thích vào vỏ.

2. Em đưa các tiếng dưới đây vào mô hình

--	--	--	--

vẹn

--	--	--	--

tròn

--	--	--	--

tiếng

--	--	--	--

nói

TỰ ĐỌC

Tiếng Việt (tiếp)

Một đảo nhỏ ngoài khơi nhiều kẻ nhận
Vẫn tiếng “làng” tiếng “nước” của riêng ta
Tiếng chảng mắt khi Loa thành đã mắt
Nàng Mỹ Châu quỳ xuống lạy cha già.

Tiếng thao thức lòng trai ôm ngọc sáng
Dưới cát vùi sóng dập chảng hèle nguôi
Tiếng tủi cực kẻ ăn cầu ngủ quán
Thành Nguyễn Du vắng vặc nỗi thương đời.

(Lưu Quang Vũ)

- Em hãy tìm xem trong đoạn trích trên có bao nhiêu tiếng có âm chính là nguyên âm đôi?
- Em tìm xem trong đoạn trích trên có bao nhiêu tiếng có âm đầu là âm (c)?

TỰ ĐỌC THÀNH NGỮ, TỤC NGỮ

Em đọc, tự ghi lại và học thuộc những câu em thích nhất.

Nhanh như gió.

Chậm như rùa.

Trắng như tuyết.

Đen như than.

Đỏ như vang.

Vàng như nghệ.

Có chí thì nên.

Ăn vóc học hay.

Chân cứng đá mềm.

Mình đồng da sắt.

Quê cha đất tổ.

Đất khách quê người.

Nhường cơm sẻ áo.

Học thầy không tày học bạn.

Đi một ngày đàng, học một sàng khôn.

Đi hỏi già, về nhà hỏi trẻ.

Một điều nhịn, chín điều lành.

TỰ ĐỌC TỤC NGỮ, CA DAO

Em đọc, tự ghi lại và học thuộc những câu em thích nhất.

Có nuôi con mới biết lòng cha mẹ.

Công cha như núi Thái Sơn
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra
Một lòng thờ mẹ kính cha
Cho tròn chữ hiếu mới là đạo con.

Anh em như thể chân tay
Rách lành đùm bọc, dở hay đỡ đần.

Mẹ già ở túp lều tranh
Sớm thăm tối viếng mới dành dạ con.

Bầu ơi thương láy bí cùng
Tuy rằng khác giống nhưng chung một giàn.

TỰ ĐỌC TỤC NGỮ, CA DAO

Em đọc, tự ghi lại và học thuộc những câu em thích nhất.

Ai về tôi gửi buồng cau
Buồng trước kính mẹ, buồng sau kính thầy.

Anh em ăn ở thuận hòa
Chớ điều chênh lệch người ta chê cười.

Anh em nào phải người xa
Cùng chung bác mẹ, một nhà cùng thân
Yêu nhau như thể tay chân
Anh em hòa thuận, hai thân vui vầy.

Cây xanh thì lá cũng xanh
Cha mẹ hiền lành để đức cho con.

Chiều chiều ra đứng ngõ sau,
Trông về quê mẹ ruột đau chín chiều.

Chim trời ai dễ đếm lông,
Nuôi con ai dễ kể công tháng ngày.

TỰ ĐỌC TỤC NGỮ, CA DAO

Em đọc, tự ghi lại và học thuộc những câu em thích nhất.

Dù ai nói ngả nói nghiêng
Lòng ta vẫn vững như kiềng ba chân.

Nói lời phải giữ lấy lời
Đừng như con bướm đậu rồi lại bay.

Kiến tha lâu cũng có ngày đầy tổ.

Có công mài sắt, có ngày nên kim.

Nói chín thì phải làm mười
Nói mười làm chín kẻ cười người chê.

Có làm thì mới có ăn,
Không dung ai dễ mang phần đến cho.

Đất tốt trồng cây rườm rà
Những người thanh lịch nói ra dịu dàng.

TỰ ĐỌC TỤC NGỮ, CA DAO

Em đọc, tự ghi lại và học thuộc những câu em thích nhất.

Hỡi cô tát nước bên đàng
Sao cô múc ánh trăng vàng đổ đi?

Trong đầm gì đẹp bằng sen
Lá xanh bông trắng lại chen nhị vàng
Nhị vàng, bông trắng, lá xanh
Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn.

Đường vô xứ Nghệ quanh quanh
Non xanh, nước biếc như tranh họa đồ.

Gió đưa cành trúc la đà
Tiếng chuông Trần Vũ, canh gà Thọ Xương
Mít mù khói tỏa ngàn sương
Nhịp chờ Yên Thái, mặt gương Tây Hồ.

TỰ ĐỌC

Em đọc rồi kể lại.

Đào trường thọ

Nhiều kẻ xu nịnh khi có được của ngon vật lạ thường dành đem biếu vua. Trạng Quỳnh rất ghét thói xu nịnh đó.

Một hôm, có người đem dâng vua một mâm đào ăn vào sống lâu, gọi là “Đào trường thọ”. Trạng thủng thẳng lại gần, lấy một quả, ăn trước đông đủ mặt vua quan. Vua quở, giao xuống cho các quan định tội về hành vi của Trạng Quỳnh. Các quan chiểu theo luật, tâu phải chém đầu.

Trạng quỳ xuống thưa rằng:

- Các quan nghị tội hạ thần như vậy, thật là đúng luật, không oan. Nhưng xin hoàng thượng rộng lượng cho hạ thần được nói vài lời rồi chết cho thỏa!

Vua bỗng lòng. Bấy giờ Trạng mới chậm rãi nói:

- Muôn tâu bệ hạ, hạ thần có bụng tham sống, sợ số chết non. Hạ thần thấy gọi quả “trường thọ”, thèm quá, vì tưởng ăn vào sẽ sống lâu để được thờ vua cho thật lâu. Không ngờ nuốt chưa khỏi mồm mà chết đã đến cổ! Hạ thần trộm nghĩ đây chính là đào chết sớm, đào “đoản thọ” chứ không phải đào “trường thọ”. Xin vua hãy chém đầu kẻ dâng đào dối trá trước. Được vậy hạ thần đây có chết cũng cam lòng.

Vua nghe Trạng nói có lý, bèn tha tội cho cả Trạng lẫn kẻ dâng đào.

TỰ ĐỌC

1. Em đọc rồi kể lại

Lễ thả thuyền ra Hoàng Sa và Trường Sa

Đêm xuống. Nhân dân huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi, tụ tập bên bến cảng. Hàng trăm năm nay, vào các ngày 18, 19, 20 tháng 3 âm lịch hàng năm, ở đây có tục thả thuyền ra Hoàng Sa và Trường Sa như thế.

Chuyện thế này. Ngày xưa, người Lý Sơn được tuyển mộ vào đội Hoàng Sa. Vào đội này để làm binh, làm phu khai thác và bảo vệ Hoàng Sa và Trường Sa. Việc này gọi là “thế lính”. Trong hải đội Hoàng Sa, có biết bao người đã ra đi mà không trở về.

Lễ hội tổ chức công phu. Nhân dân thắp hương ở Âm Linh Tự. Bà con cũng đắp và dọn các ngôi mộ gió, trong mộ chẳng có xương cốt gì, chỉ để nhớ mãi các chiến sĩ hải đội Hoàng Sa xưa.

Đặc biệt hơn cả là cảnh thả thuyền giấy ra biển. Mỗi chiếc thuyền chở một ngọn nến lung linh trong đêm.

2. Em làm bài tập

- a. Tưởng tượng mình đang xông pha bên cạnh các chiến sĩ Hoàng Sa và Trường Sa, em nói một câu với các chiến sĩ đó.
- b. Em viết thư gửi các chiến sĩ đang bảo vệ biển đảo của tổ quốc.
- c. Em vẽ cảnh thả thuyền theo tưởng tượng của em.

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI BÀI 8

Bài đánh giá số 1

1. Tự đánh giá năng lực thực hiện các thao tác ngữ âm

Em phát âm, phân tích và đưa các tiếng sau vào mô hình:

bia, biên, cua, chuông, xưa, nay

kia, nghiêng, yêu, thương

2. Tự đánh giá năng lực viết chính tả

Em nghe và viết lại đúng các tiếng dưới đây trong vòng 15 phút (tốc độ 3 – 5 tiếng/phút) là đạt:

Mùa thu với cái nắng ươm vàng, những sợi nắng mỏng manh như tơ trời cứ vương mãi xuống những cánh đồng đang chờ ngày lúa chín. Mùa thu, những con sẻ nâu thông thả tha những cọng rơm vàng về tổ.

(Huỳnh Thị Thu Hương)

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI BÀI 8

Bài đánh giá số 2

1. Tự đánh giá năng lực đọc to

Em đọc đúng, to, rõ ràng các tiếng dưới đây trong vòng 1 phút (tốc độ 60 tiếng/phút) là đạt:

Mùa thu, sương bảng lảng tan và còn đọng long lanh trên lá cỏ mõi sớm mai. Những giọt mưa thu cũng dịu dàng, se sẽ như tiếng bước chân nhón nhẹ nhàng trên thảm lá khô. Xào xác, heo may theo cơn gió mùa thu nô đùa với những chiếc lá vàng rơi trong nắng chiều buông từng vạt mỏng.

(Huỳnh Thị Thu Hương)

2. Tự đánh giá năng lực đọc thầm

Em đọc thầm bài đọc dưới đây trong vòng 1 phút (tốc độ 100 tiếng/phút), và trả lời được ba câu hỏi phía dưới là đạt.

a. Đọc thầm

Xưa, người Lý Sơn được tuyển mộ vào đội Hoàng Sa để khai thác, bảo vệ Hoàng Sa và Trường Sa. Trong hải đội, có biết bao người ra đi mà không trở về. Hằng năm, người dân Lý Sơn tổ chức lễ “Khao lè thề lính Hoàng Sa” để tưởng nhớ những người đã khuất, cầu mong bình an cho những người sắp ra khơi làm nhiệm vụ. Người Lý Sơn có câu ca nhắc về sự kiện này:

“Hoàng Sa trời nước mênh mông
Người đi thì có mà không thấy về
Hoàng Sa mây nước bốn bề
Tháng Ba khao lè thề lính Hoàng Sa”

b. Câu hỏi

- Đoạn truyện này kể về lễ hội ở đâu?
- Người Lý Sơn được tuyển mộ vào đội Hoàng Sa để làm gì?
- Câu ca trong bài nhắc tới sự kiện gì?

BÀI HỌC CUỐI NĂM

TRÒ CHƠI ĐỒNG DAO

Đồng dao là gì?

- Thưa cô, đồng dao là gì?
- Đồng dao là bài ca có vần có nhịp.
- Thưa cô, thế nào là có nhịp?
- Em đọc, vừa đọc vừa vỗ tay thì có nhịp...
- Thưa cô, còn vần là gì ạ?
- Vần là gì em học hết rồi!

TRÒ CHƠI ĐỒNG DAO

Em đọc và học thuộc bài đồng dao.

Em xem hình vẽ và tự nghĩ ra cách biểu diễn trước lớp.

Nhong nhong

Nhong nhong nhong nhong

Ngựa ông đã về

Cắt cỏ Bồ Đề

Cho ngựa ông ăn

Nhong nhong nhong nhong.

TRÒ CHƠI ĐỒNG DAO

Em làm những câu có vần, có nhịp nối vào bài đồng dao để tạo ra bài đồng dao của riêng em. Em thử đi, vui lắm!

Nhong nhong

Nhong nhong nhong nhong
 Ngựa ông đã về
 Cắt cỏ Bồ Đề
 Cho ngựa ông ăn

.....

TRÒ CHƠI ĐỒNG DAO

Em làm những câu có vần, có nhịp nối vào bài đồng dao.

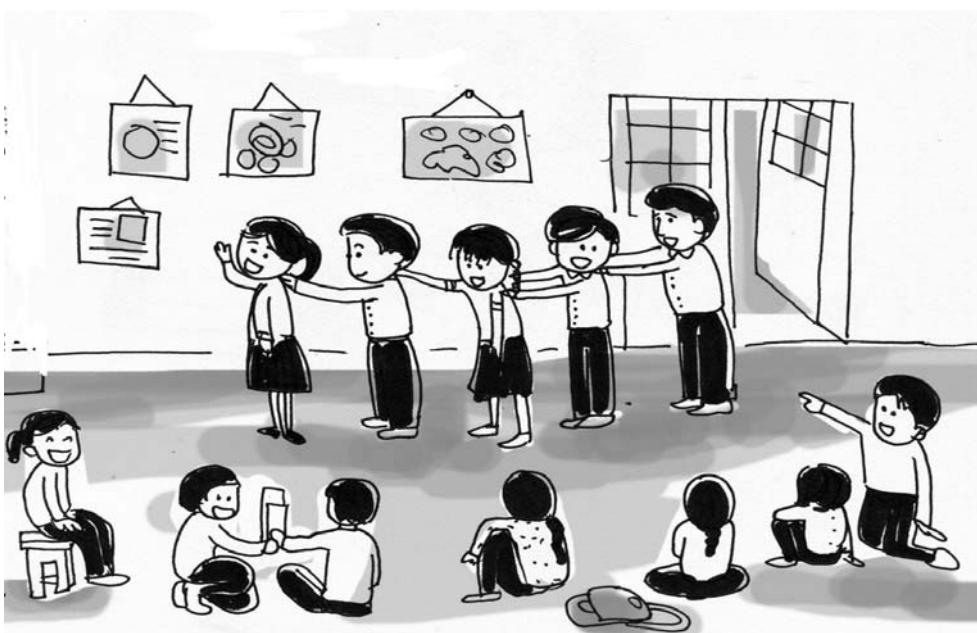

Thả đĩa ba ba

Thả đĩa ba ba
 Chớ bắt đàn bà
 Phải tội đàn ông
 Cơm trắng như bông
 Gạo thuyền như nước
 Đổ mắm đổ muối
 Đổ chuối hạt tiêu
 Đổ.....

TRÒ CHƠI ĐỒNG DAO

Em làm những câu có vần, có nhịp nối vào bài đồng dao.

Dung dăng dung dẻ

Dung dăng dung dẻ
 Dắt trẻ đi chơi
 Đến cửa nhà giờ
 Lạy cậu lạy mợ
 Cho cháu về quê
 Cho dê đi học
 Cho cóc ở nhà
 Cho gà bới bếp
 Cho .....

TRÒ CHƠI ĐỒNG DAO

Em làm những câu có vần, có nhịp để tạo thành bài đồng dao của riêng em.

Có thể rủ các bạn khác cùng góp sức để tạo thành bài chung của cả lớp rồi đem ra chơi với nhau thật vui.

Ve vè vè ve

Ve vè vè ve
Cái vè lớp Một

.....

TRÒ CHƠI DIỄN KỊCH

Em đọc nhiều lần, rồi chọn vai diễn kịch với nhau.

Tấm và Cám (1)

Bụt: Tấm à, sao con khóc?

Tấm: Con sợ dì mắng.

Bụt: Vì sao con sợ dì mắng?

Tấm: Con không còn cá mang về cho dì.

Bụt: Có đấy! Con nhìn kĩ đi!

Tấm: Ôi! Một con cá bống!

Bụt: Con đem bống về, nhớ ngày ngày cho bống ăn, con nhé!

TRÒ CHƠI DIỄN KỊCH

Em đọc nhiều lần, rồi chọn vai diễn kịch với nhau.

Tấm và Cám (2)

Tấm: Bỗng bỗng bang bang! Lên ăn cơm vàng cơm bạc nhà ta!

Cá Bống: Em chào chị Tấm.

Tấm: Chị chào em. Cơm đây, em ăn đi!

Cá Bống: Ngon quá! Cơm nhà chị là cơm của tấm lòng bao la.

Em cảm ơn chị Tấm.

Tấm: Bỗng ăn cho chóng lớn nhé!

Em hãy rủ bạn tự tạo ra những vở kịch mới nhé!

TRÒ CHƠI DIỄN KỊCH

Em đọc nhiều lần, rồi chọn vai diễn kịch với nhau.

Thánh Gióng (1)

Sứ giả: Loa... loa... loa... Có giặc... Có giặc...

Gióng: Mẹ à, mẹ chớ mắng con nhé!

Mẹ: Vì sao con sợ mẹ mắng?

Gióng: Con muốn đi đánh giặc!

Mẹ: Con đi đánh giặc làm sao nổi?

Gióng: Mẹ! Con sẽ lớn nhanh! Con sẽ ra đi! Mẹ ở nhà! Con sẽ trở về với mẹ!

TRÒ CHƠI DIỄN KỊCH

Em đọc nhiều lần, rồi chọn vai diễn kịch với nhau.

Thánh Gióng (2)

Gióng: Cho tôi xin một nong cơm làng ta!

Dân làng: Cơm làng Phù Đổng đây, Gióng ăn đi!

Gióng: Cho tôi xin một vại cà làng ta!

Dân làng: Cà làng Phù Đổng đây, Gióng ăn đi!

Gióng: Cho tôi xin làm một chàng kị sĩ!

Dân làng: Chào Gióng, chào chàng kị sĩ làng Phù Đổng!

TRÒ CHƠI DIỄN KỊCH

Em đọc nhiều lần, rồi chọn vai diễn kịch với nhau.

Bờm và Phú Ông

Bờm: Bờm tôi đây có cái quạt mo.

Phú Ông: Có bán quạt mo không?

Bờm: Không bán đâu, sợ mẹ mắng lắm!

Phú Ông: Đổi quạt lấy ba bò, chín trâu nhé!

Bờm: Không đổi! Quạt thích hơn!

Phú Ông: Đổi quạt lấy ao sâu cá mè nhé!

Bờm: Không đổi! Quạt thích hơn!

Phú Ông: Đổi quạt lấy bè gỗ lim nhé!

Bờm: Không đổi! Quạt thích hơn!

Phú Ông: Đổi quạt lấy chim đồi mồi nhé!

Bờm: Không đổi! Quạt thích hơn!

Phú Ông: Thế thì đổi quạt lấy nấm xôi nhé!

Bờm: Ờ ờ ờ... Đổi lấy xôi thì đổi.

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI NĂM

Em đưa các tiếng in đậm dưới đây vào mô hình tiếng đã học:

a. Việt **Nam** đất nước ta **ơi**,

Mênh mông biển lúa đâu **trời** đẹp **hơn!**

Cánh cò bay lá rập **ròn**,

Mây mờ che đỉnh Trường Sơn sớm **chiều**.

Quê hương biết mấy thân **yêu...**

b. Tôi yêu **truyện** cổ nước **tôi**

Vừa nhân hậu lại **tuyệt** vời sâu **xa**

Thương người rồi mới thương **ta**

Yêu nhau **dù** mấy cách **xa** cũng tìm

Ở hiền thì lại gặp **hiền**

Người ngay thì gặp người **tiên** độ trì.

c. Em nghe thầy đọc bao **ngày**

Tiếng thơ đỏ nắng, xanh **cây** quanh **nhà**

Mái chèo **nghiêng** mặt sông xa

Bâng khuâng nghe vọng tiếng **bà** năm xưa

Nghe trăng thở động tàu **dừa**

Rào rào nghe **chuyển** cơn mưa **giữa** trời...

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI NĂM

Tiếng được in đậm trong mỗi câu ca sau ăn liền với tiếng đã bị giấu đi. Em hãy tìm tiếng thích hợp điền vào chỗ trống:

Mẫu: Cái cò đi đón cơn **mưa**
 Tối tăm mù mịt ai **đưa** cò về.
 (đón – đưa – mang)

- a. Con người có tổ có **tông**
 Như cây có cội như ..... có nguồn.
 (sông – suối – hồ)
- b. Qua đình ngả nón trông **đình**
 Đình bao nhiêu ngói thương ..... bấy nhiêu.
 (cha – mẹ – mình)
- c. Anh em như thể chân **tay**
 Rách lành dùm bọc, dở ..... đỡ đần.
 (giỏi – hay – tốt)
- d. Bao giờ cho đến tháng **ba**
 Éch cắn cổ rắn tha ..... ngoài đồng.
 (ra – đi – về)
- e. Sông Mơ, sông Mận, sông **Đào**,
 Ba con sông ấy đổ ..... sông Tương.
 (ra – vào – trong)
- g. Trong đầm gì đẹp bằng **sen**,
 Lá xanh, bông trắng, lại ..... nhí vàng.
 (thêm – mua – chen)

- h. Nhị vàng, bông trắng, lá **xanh**,
Gần bùn mà chẳng hôi ..... mùi bùn.
(tanh – hăng – hôi)
- i. Muốn tắm mát lên ngọn sông **đào**,
Muốn ăn sim chín thì ..... rừng xanh.
(theo – đòi – vào)
- k. Cày đồng đang buổi ban **trưa**,
Mồ hôi thánh thót như ..... ruộng cày
(thưa – mưa – chen)
- l. Ai ơi bụng bát cơm **đầy**
Dέo thơm một hạt, đắng ..... muôn phần.
(ngon – chua – cay)

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI NĂM

Em chọn cách viết nào? Tại sao em lại chọn cách viết đó?

- a. Mùa hè, bé thích nhất là được mua .....em.
(c – k)
- b. Em .....ém chị hai tuổi, chị hơn em hai tuổi.
(c – k)
- c. Ăn ..... nhớ kẻ trồng cây.
(của – quả)
- d. Con ..... tám cẳng hai càng
Một mai, hai mắt rõ ràng con .....
(cua – qua)
- e. Chuồn chuồn thấy cám liền ăn
Lợn kia thấy cám nhọc nhằn bay .....
(cua – qua)
- g. Chim khôn kêu tiếng rảnh rang
Người khôn nói tiếng dịu dàng dễ .....e.
(ng – ngh)
- h. Ăn có nhai, nói có .....ĩ.
(ng – ngh)
- i. Lên thác xuống .....ềnh.
(g – gh)
- h. Ví dầu cầu ván đóng đinh
Cầu tre lắt lẻo .....ập .....ềnh khó đi
Khó đi mẹ dắt con đi
Con đi trường học mẹ đi trường đời.
(g – gh)

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI NĂM

Em chọn cách viết nào? Tại sao em lại chọn cách viết đó?

- a. Một .....è cho chín còn hơn chín .....è.
(ng/ngh)
- b. Người ta đi cấy lầy .....ông
Tôi nay đi cấy còn trông nhiều bề.
(c/k)
- c. Ở đâu năm .....uba, nàng ơi
Sông nào sáu khúc nước chảy xuôi một dòng?
(c/k)
- d. Sông nào bên đục bên trong
Núi nào thắt .....ổ bồng mà .....ó thánh sinh?
(c/k)
- e. Ru con con ngủ cho lành
Để mẹ .....ánh nước rửa bành cho voi.
Muốn coi lên núi mà coi
Coi bà Triệu tướng cương voi đánh cồng.
(g/gh)
- h. Cái cò đi đón cơn mưa
Tôi tăm mù mịt ai đưa cò về
Cò về thăm .....uán cùng .....uê
Thăm cha, thăm mẹ, cò về thăm anh.
(c/k/q)
- i. .....iến đắp thành thì bão,
.....iến ăm con chạy vào thì mưa.
(c/k)

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI NĂM

Em chọn cách viết nào? Tại sao em lại chọn cách viết đó?

- a. Bạn có biết sự tích bánh chưng, bánh ..... không?
(dày – giày – rày)
- b. Đố bạn biết em gái của mẹ thì mình phải gọi là ..... nào?
Dễ ợt! Em gái của mẹ thì mình gọi là .....
(dì – gi – ri)
- c. Hổ ..... không ăn thịt con.
(dữ – giũ – rũ)
- d. Đi đâu mà vội mà vàng
Mà vấp phải đá, mà quàng phải .....
(dây – giây – rây)
- e. Hổ chết để ....., người ta chết để tiếng.
(da – gia – ra)
- g. Dù ai đi ngược về xuôi
Nhớ ngày ..... tổ mùng mười tháng ba.
(dõ – giõ – rõ)
- h. ..... nhau đi cấy đi cày
Bây giờ khó nhọc, có ngày phong lưu.
Trên đồng cạn, dưới đồng sâu
Chồng cày, vợ cấy, con trâu đi bừa.
(dủ – giủ – rủ)
- i. ..... đưa ..... đầy, về rãy ăn còng
Về sông ăn cá, về đồng ăn cua.
(dó – gió – ró)

TỰ ĐÁNH GIÁ CUỐI NĂM

Em đọc rồi kể lại tên các loài chim trong bài đồng dao sau:

Hay bơi dưới ao

Mẹ con nhà vịt

Hay la hay hét

Là con bồ chao

Hay bay bồ nhào

Là con bói cá

Hay nghịch hay têu

Là chú chìa vôi

Hay chao đớp mồi

Là con chèo béo

Tính hay mách lẻo

Bác khách trước nhà

Hay đi thong thả

Là bác cò nhang

Hay đi dèneh dàng

Là ông cụ diệc

Hay ăn thịt chết

Là thằng quạ đen

Hay nhặt lân la

Là bà chim sẻ

Có tình có nghĩa

Là mẹ chim câu

Hay đi nhặt sâu

Là cô chiền chiện

Tinh mắt hay ghen

Là con chim gáy

Vừa đi vừa nhảy

Là em sáo xinh

Hay nói linh tinh

Là con liều điếu

Hay nấp bên đàng

Là chị chim vàng

La cà béo ú

Là thằng cú mèo

Mồm hay nói theo

Là anh chàng vẹt.

MỤC LỤC

Bài 7	VÂN GỒM ÂM ĐỆM, ÂM CHÍNH VÀ ÂM CUỐI	5
Bài 8	NGUYÊN ÂM ĐÔI	35
Bài học cuối năm		88
Mục lục		107